

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

25 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte -
judecători

Gordilă Nicolae
Toma Nadejda
Alerguș Constantin
Diaconu Iurie
Catan Liliana

judecând, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de avocatul Valah Alina în numele inculpatei Cojuhari Angela, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Cojuhari Angela Sergiu, născută la XXXXXX,
originară din XXXXXX, domiciliată în XXXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 25.08.2013 – 27.03.2015;*
2. *Instanța de apel: 24.04.2015- 29.09.2015;*
Rejudecare: 07.04.2016- 28.09.2016;
3. *Instanța de recurs: 1) 23.11.2015- 01.03.2016, dispusă rejudecarea;*
2) 02.12.2016 – 25.04.2017.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei XXXXXX din 27 martie 2015, a fost încetat procesul penal în privința lui Cojuhari Angela Sergiu în baza art. 361 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție prevăzut la art. 60 Cod penal.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat că, în perioada nestabilită în cadrul urmăririi penale, persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, în mod ilegal au confecționat extrasul din hotărârea Judecătoriei XXXXXX din 20 iunie 2000, cu privire la desfacerea căsătoriei între cet. XXXXXX Dumitru și XXXXXX (Cojuhari) Angela.

Ulterior, Cojuhari Angela, cunoscând cu certitudine faptul că Judecătoria

XXXXXX nu a examinat cauza civilă cu privire la desfacerea căsătoriei între ea și cet. XXXXXX Dumitru, având scopul folosirii documentelor oficiale false, urmărind intențiile sale criminale îndreptate spre obținerea ilegală a divorțului cu soțul său, XXXXXX Dumitru, la 17 iulie 2001 a prezentat Oficiului Stării Civile XXXXXX extrasul falsificat al hotărârii Judecătorei XXXXXX din 20 iunie 2000, care a înregistrat divorțul și l-a trecut în registrul de stare civilă la 17 iulie 2001 sub nr. XXXXXX, cauzând, astfel daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale cet. XXXXXX Dumitru.

Acțiunile inculpatei Cojuhari Angela Sergiu au fost încadrate în baza art. 361 alin. (2) Cod penal după semnele calificative: *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false care acordă drepturi și eliberează de obligații, săvârșite de două sau mai multe persoane, referitor la un documente de importanță deosebită, soldată cu daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de avocatul Valah Alina în numele inculpatei, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința inculpatei, invocând următoarele motive:

- instanța de fond a dat o apreciere incorectă faptelor și circumstanțelor de fapt ce au fost stabilite în cadrul examinării cauzei;

- condamnarea inculpatei este aberantă, în condițiile în care partea vătămată XXXXXX D. ulterior a folosit actul de divorț pentru înregistrarea altei căsătorii cu o altă persoană;

- a menționat că, instanța a ajuns la concluzia că pe parcursul judecării cauzei nu au fost acumulate probe concludente care ar fi confirmat faptul că, începând cu luna iunie a anului 2000 părțile se aflau în raporturi de familie și administrau o gospodărie comună, iar căsătoria dintre părți, în virtutea circumstanțelor create, se menține numai datorită formalităților de ordin juridic;

- instanța neîntemeiat a pus la baza condamnării cererile adresate OSC privind desfacerea căsătoriei scrise de inculpată, deoarece la semnătura din cerere din numele lui XXXXXX Dumitru, pentru partea apărării au apărut dubii de către cine a fost executată, fiindcă raportul de expertiză nu răspunde la întrebările formulate, iar dubiile referitor la cine a efectuat semnătura lui XXXXXX D. în cererea privind desfacerea căsătoriei nu au fost înlăturate;

- în prima instanță a solicitat efectuarea unei expertize repetate, care urma să fie efectuată de către un Centru Național al experților judiciari și specialiștilor de performanță din Moldova, însă instanța a respins cererea dată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015 apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut, că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de

probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenții, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatei Cojuhari Angela Sergiu de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal.

Instanța de apel a indicat, că vinovăția inculpatei este dovedită pe deplin prin cumulul de probe administrate de către organul de urmărire penală, examinate de către prima instanță și verificate de către instanța de apel, ajungând la concluzia că probele în speța dată au fost apreciate sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, care și au fost puse la baza hotărârii de condamnare a inculpatei Cojuhari Angela Sergiu.

Totodată, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia instanța de fond privind încetarea procesului penal în privința inculpatei, pe motiv că a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală, potrivit art. 60 Cod penal.

6. Decizia a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Babcinschi Nelly în numele inculpatei, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința inculpatei, din motiv că în acțiunile ei lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii.

În motivarea recursului a indicat:

- instanța de apel nu s-a expus asupra motivului invocat în apelul părții apărării, precum că inculpata ar fi folosit hotărârea privind desfacerea căsătoriei pentru perfectarea la oficiul stării civile a actului de divorț;

- în apelul declarat în interesele inculpatei, partea apărării a invocat mai multe probleme de drept, pe care instanța de apel nu le-a abordat în decizie, iar neexpunerea asupra lor echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și privarea de dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 CtEDO și la un recurs efectiv – art. 13 CtEDO;

- de către organul de urmărire penală și în instanța de judecată nu a fost probată latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii imputate, astfel instanța de apel era obligată să ajungă la concluzia unică și incontestabilă privind achitarea inculpatei, din motiv că în acțiunile ei lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii;

- procurorul nu a respectat cerințele prevăzute de art. 113 Cod penal;

- funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult ca atât, o hotărâre motivată oferă părții posibilitatea să o conteste, precum și posibilitatea de a revedea decizia de către instanța de recurs, doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public a administrării justiției;

- instanța de apel era obligată ca în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, fapt ce în cazul dat nu a întreprins.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 martie 2016, recursul declarat de avocat a fost admis, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015 și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a constatat că, temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocat de recurent, și-a găsit confirmarea în cauza dată, sub aspectul că instanța de apel nu s-a pronunțat pe motivele invocate în apel sau s-a pronunțat superficial, fără argumentarea cuvenită.

Instanța de recurs a atras atenția la faptul, că pentru a fi respectat unul din principiile procesului penal – aflarea adevărului, este necesar ca instanța de apel să solicite rezultatul proceselor penale disjuncte prin ordonanțele procurorului Baeșu Andrei în anul 2013 (f.d. 115, vol. I, f.d. 120, vol. I), din acest dosar penal.

Totodată, din cuprinsul deciziei instanței de apel (f.d. 27-34, vol. II), reiese că instanța de apel a omis să se expună și să motiveze în decizia sa care probe confirmă intenția inculpatei și care sunt urmărirea prejudiciabile manifestate prin daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege, cauzate în urma săvârșirii infracțiunii imputate. Astfel, instanța de apel urma să descrie dispoziția art. 361 alin. (2) lit. c), d) Cod penal și să stabilească cui a fost cauzat acest prejudiciu, care este cuantumul acestuia, prin ce se confirmă acesta, fapt ignorat de instanță.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016, apelul declarat de avocat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței.

10. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut, că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatei Cojuhari Angela Sergiu de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal.

Instanța de apel a indicat, că vinovăția inculpatei este dovedită pe deplin prin cumulul de probe administrate de către organul de urmărire penală, examinate de către prima instanță și verificate de către instanța de apel, ajungând la concluzia că probele în speța dată au fost apreciate sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, care și au fost puse la baza hotărârii de condamnare a inculpatei Cojuhari Angela Sergiu.

În acest sens, a menționat că, este corectă concluzia primei instanțe privind lipsa în acțiunile inculpatei a indicelui componente de infracțiune – confecționarea documentelor oficiale false, ce acordă drepturi și eliberează de obligații, săvârșit de două sau mai multe persoane, justificat excluzând lit. b) din norma penală incriminată prevăzută la alin. (2) art. 361 Cod penal.

Instanța de apel a respins poziția părții apărării, care a invocat faptul că în

acțiunile inculpatei nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii, deoarece la materialele cauzei penale au fost administrate probe pertinente și concludente prin care se atestă vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii imputate.

Din analiza probelor, instanța de apel a conchis că, în acțiunile inculpatei se regăsesc modalitățile de săvârșire a faptei prejudiciabile, potrivit laturii obiective a infracțiunii incriminate, or, conform materialelor cauzei penale și declarațiilor părții vătămate, s-a constatat cu certitudine că anume inculpata a deținut și a folosit documentul oficial fals și anume, extrasul din hotărârea Judecătorei XXXXXX din 20 iunie 2000, care atesta faptul desfacerii căsătoriei, deoarece Cojuhari A. a achitat taxa de stat prevăzută prin hotărârea nominalizată mai sus și tot ea s-a prezentat la Oficiul de Stare Civilă XXXXXX, unde a depus două cereri din numele lui XXXXXX A. și XXXXXX D. privind desfacerea căsătoriei și a anexat extrasul sus-menționat. Astfel, s-a confirmat că inculpata a prezentat unipersonal documentul oficial fals la OSC XXXXXX, neexistând probe ce ar dovedi că a fost asistată de XXXXXX D., precum invocă inculpata.

La fel, instanța de apel a menționat, că cererile pentru desfacerea căsătoriei au fost întocmite și semnate de către inculpată, iar XXXXXX D. nu a participat la nici una din aceste acțiuni, ce se confirmă prin raportul de expertiză nr. 426 din 15.03.2013 (f.d. 84-101, vol. I), prin care s-a constatat că semnăturile din numele lui XXXXXX D., plasate la rubricile „semnătura plătitorului din Chitanța emisă de „Banca de Economii” SA filiala 32 XXXXXX, prin care XXXXXX D. a achitat taxa de stat în sumă de 180 lei, datată cu 17.07.01 și „semnăturile declaranților: el” din cererea pentru desfacerea căsătoriei pe baza hotărârii judecătorești din numele lui XXXXXX D., probabil au fost executate de XXXXXX (Cojuhari) A.

Instanța de apel a apreciat critic și a considerat neîntemeiate argumentele din apel, precum că instanța neîntemeiat a pus la baza învinuirii cererile către OSC privind desfacerea căsătoriei scrise de inculpată, însă referitor la semnătura din cerere din numele lui XXXXXX D., pentru partea apărării au apărut dubii de către cine a fost executată, instanța de fond nu putea să pună la baza sentinței de condamnare raportul de expertiză, care nu răspundea la întrebările formulate, iar dubiile referitor la cine a efectuat semnătura lui XXXXXX D. în cererea privind desfacerea căsătoriei nefiind înlăturate.

Cu privire la raportul de expertiză nr. 426 din 15.03.2013 (f.d. 84-101, vol. I), instanța de apel a relevat că acesta nu trezește dubii cu privire la temeinicia concluziilor finale, deoarece la efectuarea expertizei au fost respectate toate cerințele față de procedura de executare a expertizei și întocmirea raportului de expertiză prevăzute de Legea cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-stiințifice și medico-legale nr. 1086 din 23.06.2000.

Instanța de apel a respins argumentul apelantului, care consideră aberantă condamnarea inculpatei în condițiile în care partea vătămată XXXXXX D. ulterior

folosește acest act de divorț pentru înregistrarea căsătoriei lui cu o altă persoană, deoarece conform declarațiilor părții vătămate oferite la urmărirea penală și în instanța de fond, acesta nu cunoștea despre căsătoria cu Boaghi N. înregistrată la Primăria XXXXXX, r-nul XXXXXX de către Sulă E. și a menționat că, pe Boaghi N. o cunoaște, este verișoara lui Cojuhari A. și în relații de căsătorie cu ea nu a fost, iar o probă contrară în acest sens nu a fost prezentată, la materialele prezentei cauze penale lipsește certificatul de căsătorie eliberat de către OSC în forma prevăzute de legislație.

Mai mult, potrivit conținutului buletinului de identitate eliberat pe numele lui XXXXXX D. la data de 16.03.2001, în fișa de însoțire a buletinului lipsește ștampila cu mențiunea privind căsătoria cu Boaghi N.

În contextul celor menționate mai sus, instanța de apel a respins și argumentul, precum că partea vătămată este principalul beneficiar al certificatului de divorț, or potrivit materialelor cauzei penale s-a constatat că ultimul la data de 20.05.2011, a înaintat cererea de chemare în judecată cu privire la anularea înregistrării actului de divorț, cererea fiind admisă prin hotărârea Judecătorei XXXXXX din 03.08.2011, prin care s-a hotărât anularea înregistrării certificatului de divorț înscris în registrul de stare civilă sub nr. XXXXXX din 17.07.2001 de către OSC XXXXXX pe numele XXXXXX D. și XXXXXX A. (f.d. 105-106, vol. I). De asemenea, XXXXXX D. a depus o cerere de chemare în judecată privind recunoașterea nulității căsătoriei cu Boaghi N., iar prin hotărârea Judecătorei XXXXXX, mun. Chișinău din 27.09.2012, cererea a fost admisă, fiind recunoscută nulă căsătoria încheiată între XXXXXX D. și Boaghi N. de către Primăria XXXXXX la data de 02.08.2011 sub nr. 45 (f.d. 107-109, vol. I).

Instanța de apel a respins argumentul din apel precum că, instanța de judecată a ajuns la concluzia că în ședința de judecată nu au fost acumulate probe concludente care ar fi confirmat faptul că începând cu luna iunie a anului 2000 părțile se aflau în raporturi de familie și administrau o gospodărie comună, iar căsătoria dintre părți, în virtutea circumstanțelor create, se menține numai datorită formalităților de ordin juridic.

De asemenea, instanța a respins și argumentul apărătorului invocat în cadrul ședinței de apel cu privire la conținutul relevant al hotărârilor instanțelor în litigiile civile, în care inculpata a avut câștig de cauză. Or, din acele hotărâri judecătorești în litigiile civile dintre Cojuhari A. și XXXXXX D. cu privire la partajarea averii comune, rezultă statutul inculpatei și a părții vătămate, adică erau sau nu căsătoriți, nu a jucat un rol decisiv la adoptarea soluției instanței de judecată, deoarece aceasta a reieșit din alte circumstanțe care au fost stabilite pe parcursul procesului civil, cum ar fi lipsa gospodăriei comune (f.d. 2-16, vol. II).

Cu referire la recomandarea Curții Supreme de Justiție expusă în decizia din 01.03.2016 potrivit căreia, pentru a fi respectat unul din principiile procesului penal – aflarea adevărului, este necesar ca instanța de apel să solicite rezultatul proceselor

penale disjuncte prin ordonanțele procurorului Baeșu Andrei în anul 2013, din acest dosar penal, instanța de apel a menționat, că este în contradicție cu principiul contradictorialității în procesul penal, prevăzut de art. 24 Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe privind încetarea procesului penal în privința inculpatei, pe motiv că a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală, potrivit art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, menționând că, inculpata a comis infracțiunea, ce face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, la 17.07.2001, astfel că, termenul prescripției de tragere la răspunderea penală, fiind expirat la 17.07.2006.

11. Decizia este atacată cu recurs ordinar de avocatul Valah Alina în numele inculpatei, care solicită casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința inculpatei, din motiv că în acțiunile ei lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii, invocând prevederile de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

În susținerea solicitării sale indică aceleași motive care au fost invocate în cererea de recurs din 05 noiembrie 2015 (f.d.40-44, vol. II, *pct.6 din prezenta decizie*).

12. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de inculpat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, cu menținerea hotărârii atacate ca fiind legală și întemeiată.

13. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul lărgit consideră că recursul ordinar declarat de avocatul Valah Alina în numele inculpatei urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Alin. (4) și (5) al aceleiași norme, prevede că în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de drept, asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel, sunt: dacă fapta reținută ori imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a

fost comisă, dacă probele au fost apreciate corect de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări a fost comisă, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În acest sens sunt relevante și prevederile punctului 22.2 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005 „ Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările ulterioare, care stipulează că: „ ...în decizie se expune concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor indicate în apel. Nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului”.

Totodată, instanța de recurs menționează, că potrivit art. 93 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei, și în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: 1) declarațiile bănuitului, învinuitului, inculpatului, ale părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile, martorului; 2) raportul de expertiză, etc.

Conform art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective, iar în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Analizând decizia atacată și materialele cauzei, Colegiul lărgit constată că, contrar prevederilor indicate mai sus, instanța de apel a menținut hotărârea primei instanțe privind vinovăția inculpatei Cojuhari Angela Sergiu de săvârșirea infracțiunii imputate, examinând superficial cauza, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de avocatul Valah Alina în numele inculpatei, iar în expunerea unor concluzii instanța de apel a *denaturat conținutul* acestora, fără a se expune asupra lor în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, fiind interpretate în defavoarea inculpatei.

În acest sens, Colegiul lărgit menționează că, raportul de expertiză nr. 426 din 15 martie 2013, potrivit căruia pct.2 și 3 din concluzii se indică cuvântul „**probabil**”, și nicidecum un răspuns concret, luând în considerație faptul că au avut colectate mostre atât de la XXXXXX (Cojuhari) Angela, cât și de la XXXXXX Dumitru (f.d. 84-101, vol. I).

Mai mult ca atât, în prima instanță de către partea apărării s-a solicitat dispunerea expertizei repetate a scrisului (f.d. 167, vol. I), însă a fost respinsă, cu indicarea că această concluzie a fost suficientă pentru a face concluzii (f.d.170-172, vol. I), iar instanța de apel a menționat că „...*acest raport nu trezește dubii cu privire la temeinicia concluziilor finale, deoarece la efectuarea expertizei au fost respectate toate cerințele față de procedura de executare a expertizei și întocmirea raportului de expertiză prevăzute de Legea cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale nr. 1086 din 23.06.2000.*” Astfel, constatând vinovăția inculpatei Cojuhari Angela prin cuvântul „**probabil**”(f.d.97, vol. II), deci, fără a exclude dubiile în probarea învinuirii.

Colegiul lărgit notifică prevederile art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, potrivit cărora concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului.

Totodată, nu este clară concluzia instanței de apel: „*Mai mult, potrivit conținutului buletinului de identitate eliberat pe numele lui XXXXXX D. la data de 16.03.2001, în fișa de însoțire a buletinului lipsește ștampila cu mențiunea privind căsătoria cu Boaghi N.*” (f.d.97, pct.40 al deciziei, vol. II), deoarece potrivit acestui buletin de identitate la data eliberării **16 martie 2001** (în timpul căsătoriei cu XXXXXX (Cojuhari) Angela) nu este aplicată ștampila de înregistrare a căsătoriei dintre aceștia, ținând cont de faptul că actul de divorț a fost eliberat la data de **17 iulie 2001**.

De asemenea, instanța de apel la rejudecarea cauzei a ignorat prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, totodată, fiind specificat că pentru instanța de rejudecare, ***indicațiile***

instanței de recurs sunt obligatorii, anume că sunt indicații și nu recomandări, așa cum este indicat de către instanța de apel în decizia sa.

Astfel că, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 martie 2016 a fost admis recursul declarat de avocat, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015 și dispusă rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată, invocând superficialitatea examinării cauzei în ordine de apel.

Totodată, instanța de recurs a indicat că, pentru a fi respectat unul din principiile procesului penal – aflarea adevărului, este necesar ca instanța de apel să solicite rezultatul proceselor penale disjuncte prin ordonanțele procurorului Baeșu Andrei în anul 2013 din acest dosar penal (f.d. 115, vol. I, f.d. 120, vol. I), iar din cuprinsul deciziei instanței de apel (f.d. 27-34, vol. II), reiese că instanța de apel a omis să se expună și să motiveze în decizia sa care probe confirmă **intenția inculpatei și care sunt urmărirea prejudiciabile manifestate prin daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege**, cauzate în urma săvârșirii infracțiunii imputate. Astfel, instanța de apel urma să descrie dispoziția art. 361 alin. (2) lit. c), d) Cod penal și **să stabilească cui a fost cauzat acest prejudiciu, care este cuantumul acestuia, prin ce se confirmă acesta**, fapt ignorat de instanță, pentru a doua oară.

Colegiul lărgit consideră necesar de a menționa că, dreptul unei persoane căreia i se reproșează săvârșirea unei fapte penale - i se aduce o „acuzatie” penală, în sensul Convenției - de a fi considerată nevinovată până la condamnarea sa printr-o hotărâre judecătorească definitivă, constituie unul din principiile fundamentale ale dreptului penal.

După cum a statuat Curtea, Convenția are a fi interpretată în așa fel încât să garanteze drepturi concrete și efective, nu teoretice și iluzorii, principiu ce se aplică și în privința dreptului la prezumția de nevinovăție. Articolul 6 parag. 1 impune, printre altele, ca, în îndeplinirea funcțiilor lor, membrii unui tribunal să nu pornească de la ideea preconcepută că cel trimis în judecată a comis actul incriminat; sarcina probei revine acuzării, iar de situația îndoielnică beneficiază cel acuzat (*in dubio pro reo*). În plus, „acuzarea” este cea care trebuie să-i indice persoanei acuzate faptele ce i se impută, pentru ca, astfel, aceasta să fie în măsură să-și pregătească apărarea în consecință; ea trebuie să ofere suficiente probe care să fundamenteze o eventuală declarație de culpabilitate.

Însă din expunerile instanței de apel, Colegiul lărgit denotă faptul că, instanța a pornit de la ideea preconcepută că cel trimis în judecată a comis actul incriminat, fără a examina cumulum de probe administrat în speța dată în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală.

În acest sens Colegiul penal menționează, că instanța de apel, a pus la baza deciziei probe, care n-au fost verificate în ședința de judecată și cercetarea cărora

n-a fost solicitată de către procuror: declarațiile lui XXXXXX D. (de la urmărirea penală și din instanța de fond), martorilor Ionaș Natalia, XXXXXX Ion, n-a fost verificat conținutul buletinului de identitate a lui Merecare D., precum și hotărârile judecătorești vizând litigiile civile. Cu toate acestea instanța de apel le-a pus la baza deciziei prin care a fost menținută condamnarea inculpatei Cojuhari A.

Au fost expuse în decizia instanței de apel și declarațiile inculpatei Cojuhari A. din cadrul urmăririi penale și primei instanțe, care n-au fost verificate de către instanța de apel. Chiar și în condițiile când inculpata a susținut aceste declarații, Colegiul consideră, că neverificarea acestora cu ulterioara includere în textul deciziei și aprecierea lor constituie o eroare de drept, prescrisă la p.6) alin (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Din considerentele menționate, Colegiul lărgit conchide că soluția adoptată de către instanța de apel este contrară prevederilor legale, astfel, instanța de apel, judecând cauza dată, a comis eroarea de drept prevăzută în art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, la care se face referire în recurs, eroare ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs, deci există temeiul de casare a soluției adoptate de către instanța de apel, care a ignorat totalmente indicațiile instanței superioare, fiind obligatorii la rejudecarea cauzei.

Reieșind din aceste circumstanțe, Colegiul lărgit consideră necesar a casa total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în strictă conformitate cu prevederile legale.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor indicate în apelul declarat de avocatul inculpatei, să cerceteze, să verifice și să aprecieze profund probele administrate pe parcursul procesului penal în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

14. În conformitate cu art. 434, art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de avocatul Valah Alina în numele inculpatei Cojuhari Angela, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel

Chișinău din 28 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui **Cojuhari Angela Sergiu** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțată integral la data de **25 mai 2017**.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Alerguș Constantin

Judecător

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana